

Vlaams
Parlement

vergadering **C224 – WEL18**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 4 juni 2013

INHOUD

- Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over armoede op het platteland
- 1572 (2012-2013) 3
- Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stijgende kinderarmoede en het kinderarmoedefonds
- 1767 (2012-2013) 7
- Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de zorgverzekering
- 1543 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal aansluitingen van Brusselaars bij de Vlaamse zorgverzekering
- 1548 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal Brusselaars aangesloten bij de Vlaamse zorgverzekering
- 1568 (2012-2013) 10
- Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problemen met de afwerking van het nieuwe administratieve gebouw van de instelling De Grubbe in Everberg
- 1722 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekomstige Vlaamse jeugdgevangenis van Everberg
- 1754 (2012-2013) 15

■

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over armoede op het platteland - 1572 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag is geïnspireerd op een studie over armoede in de stad en op het platteland, uitgevoerd door de KU Leuven en de Université Libre de Bruxelles. Het is een zeer interessante studie. Tot op dit ogenblik was er enkel de 'Atlas van achtergestelde buurten in Vlaanderen en Brussel' van Kesteloot, waarbij op lokaal niveau de achtergestelde buurten worden onderzocht.

Deze studie heeft voor het eerst echt cijfermateriaal verzameld over armoede op het platteland. Er zijn een aantal interessante conclusies. De onderzoekers hebben zowel het platteland als de steden onderzocht. Het blijkt dat de armste gezinnen te vinden zijn in de dichtbevolkte binnensteden. Dat is niet nieuw. Wat wel opvalt, is dat de gezinnen die net onder de armste groep vallen – de 10 tot 20 procent armsten –, te vinden zijn op het platteland met name in de Westhoek, de Noorderkempen, de Vlaamse Ardennen, het Pajottenland, het Hageland, Noord-Limburg, Zuid-Limburg en Voeren. De armoedeproblematiek in de stad heeft ook niet hetzelfde karakter als de armoede op het platteland. Op het platteland is de diepe armoede minder vertegenwoordigd, maar zijn diegenen die 'net iets minder arm zijn' er oververtegenwoordigd.

Mensen met een armoedeproblematiek op het platteland hebben hun eigen specifieke problemen. Er zijn te weinig betaalbare sociale woningen in de buurt van voorzieningen zoals winkels, banken of openbaar vervoer; er is nauwelijks of geen openbaar vervoer; de lokale OCMW's zijn vaak te klein om de problematiek effectief aan te pakken.

Een andere opvallende conclusie uit de studie is dat de groep met een hoog armoederisico op het platteland ook verschillend is van deze in de stad en ook verschilt van het Belgische gemiddelde dat werd berekend door de onderzoekers. Blijkbaar zijn het oudere personen, alleenstaanden ouder dan 64 jaar en eenpersoonshuishoudens die de grootste problemen hebben.

De aanbevelingen voor de overheid liggen dan ook voor de hand: meer sociale huisvesting, betere samenwerking tussen lokale OCMW's, maar ook een evaluatie van de stadsvernieuwing. Stadsvernieuwing is er nu volledig op gericht om rijkere gezinnen aan te trekken, met als gevolg een vlucht van mensen met een armoedeproblematiek naar het platteland.

Minister, kunt u zich vinden in de conclusies en aanbevelingen van deze studie? Hoe zult u samen met uw collega's deze aanbevelingen verwerken in uw concreet beleid rond armoedebestrijding of hoe doet u dit al? Deze studie spitst zich toe op armoede in steden en op het platteland. De Vlaamse Regering beschikt met het Stedenfonds – dat al langer bestaat – en het Plattelandsfonds – dat we vorige week in de plenaire vergadering hebben goedgekeurd – over twee belangrijke hefboomen om op middellange termijn op lokaal niveau projecten mogelijk te maken rond een aantal prioritaire doelstellingen. In welke mate is armoedebestrijding een absolute prioriteit van het Stedenfonds? We weten ook dat er vanaf 2014 een nieuwe overeenkomst zal worden afgesloten met de dertien centrumsteden. In welke mate is armoedebestrijding een absolute prioriteit van het Plattelandsfonds? Kunnen dit mogelijke instrumenten zijn om aan armoedebestrijding te doen?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, collega's, we sluiten ons graag bij deze vraag.

Het belang van deze studie kan niet worden onderschat. Tot op vandaag focust het beleid zich vooral op armoede in de steden en komt het platteland veel minder aan bod. Dit is uitgebreid toegelicht in de vraagstelling.

Minister, in welke mate zult u, naar aanleiding van deze studie, het armoedeplan bijsturen?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, minister, collega's, ook ik wil me graag aansluiten bij deze vraag.

We hebben het vaak over armoede, en dan over de stedelijke armoede, omdat die vaak zichtbaarder is dan op het platteland. Het betekent niet dat men anoniem is maar wel dat de armoede minder zichtbaar is. Men slaagt erin om de armoede meer verdoken te houden omdat die niet in grote dichtheid aanwezig is.

Minister, in de toekomst moeten we er rekening mee houden in het armoedebeleid, maar er is ook een belangrijke rol weggelegd voor de lokale besturen en de OCMW's. Als je het als OCMW goed wilt aanpakken, dan is het ook belangrijk om er de structurele middelen voor te krijgen. Minister, hoe ziet u de armoedebestrijding en de structurele middelen daarvoor in de toekomst?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Uit de studie komen enkele belangrijke aanbevelingen voort. Gaat u daar rekening mee houden en een aanpassing doorvoeren in het Vlaams actieplan? Dat staat vandaag niet op de agenda. Over drie weken wordt het in de commissie behandeld. Het is toch belangrijk om daarover na te denken.

Er wordt verwezen naar het Stedenfonds en het Plattelandsfonds. De organisatie en uitwerking van het Stedenfonds en het Plattelandsfonds zijn bevoegdheden van minister Bourgeois en minister-president Peeters, als ik me niet vergis. Hebt u met hen al overleg gehad over dit probleem? Hebben zij de bereidheid om meer aandacht te besteden aan die problemen? U bent coördinerend minister, u bent niet verantwoordelijk voor de uitwerking van het Stedenfonds en het Plattelandsfonds. U moet dus echt rekenen op hun goodwill. Graag meer informatie hierover.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: We weten dat plattelandsarmoede al langer een probleem is. Dat heeft te maken met de verdokenheid van de armoede en met de vereenzaming, zeker bij senioren. Hier wordt dat bij naam genoemd.

Er zijn bepaalde goedepraktijkvoorbeelden, zoals 'Onderbescherming en Proactief handelen' in Zuid-Oost-Vlaanderen. Lokale besturen kunnen in zeer landelijke gebieden proactief te werk gaan in samenwerking met Samenlevingsopbouw. Minister, bent u bereid dit goedepraktijkvoorbeeld te implementeren in heel Vlaanderen en de lokale besturen ertoe aan te zetten? Het gaat niet altijd over meer middelen, maar soms ook over het efficiënter aanpakken van de armoede. Niet aan symptoombestrijding doen, maar de kern van de zaak aanpakken en de mensen proactief opsporen. Dat is op een andere manier aan sociaal beleid doen, ook op het lokale niveau.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Dillen, de bevoegde ministers zijn minister-president Peeters en minister Van den Bossche. Ik heb met hen hierover al overleg gehad. Ze hebben dezelfde prioriteit als ik.

Mevrouw Franssen, de voorbeelden waar u naar verwijst, zijn zeker goede voorbeelden. Ook in andere provincies zijn er zulke voorbeelden. We hebben ook een aantal projecten

gestimuleerd. Minister Vandeurzen gaat na hoe zoiets verder structureel kan worden uitgerold. Ik steun dat zeker ook.

Mijnheer Gysbrechts, het is zeker niet zo dat ons armoedeplan alleen op de steden is gericht. U zult zien dat het plan de verschillende vormen van armoede erkent en maatregelen heeft opgesteld voor de verschillende doelstellingen die we hebben. We hebben maatregelen geformuleerd om meer outreachend te werken, om de afstand te kunnen overbruggen. We zijn daarbij geïnspireerd door de werkelijke situatie op het platteland.

De studie heeft zeer waardevolle gegevens opgeleverd. Die wenden we zeker aan om het armoedebeleid in de juiste richting voort te zetten en bij te sturen. Dit onderzoek heeft het mogelijk gemaakt om aan de hand van een kwantitatieve analyse van het armoedefenomeen, armoede in kaart te brengen en zeker de plattelandsarmoede in het bijzonder.

Het onderzoek is ook uniek omdat het vertrekt vanuit individuele gegevens om plattelandsarmoede te meten. De resultaten geven een genuanceerd beeld. Het bevestigt dat er een sterke armoedeproblematiek in de steden bestaat, maar ook dat armoede duidelijk aanwezig is op het platteland. Het aandeel arme huishoudens is het hoogste in een stedelijke omgeving, maar de huishoudens die op een afgelegen platteland wonen, staan al op de tweede plaats.

Het lijkt erop dat de diepste armoede minder voorkomt op het platteland. De 10 procent armste huishoudens zijn in de statistieken ondervertegenwoordigd op het platteland. Als men de 15 procent armste huishoudens neemt, dan blijkt de toestand op het platteland minder positief te zijn. Dat is de evolutie.

De huishoudens die net iets minder arm zijn – we zijn bezig met statistieken en niet met appreciatie –, dit wil zeggen de groep tussen 10 en 15 procent armsten, zijn oververtegenwoordigd op het platteland. Armoede kent dus verschillende gezichten. Het is dan ook belangrijk om een gedifferentieerd en gecoördineerd beleid te blijven voeren.

Het lokale niveau blijft hierbij een bijzonder belangrijke rol spelen. Mijn beleid zal hier verder op geënt worden en blijven. We zullen steeds opnieuw de lokale besturen helpen het armoedebeleid in te vullen, gebaseerd op de eigen omgevingsanalyse. Die boodschap is ook de basis van de provinciale ronde die we nu doen en waarbij we lokale ambtenaren en mandatarissen handvaten aanreiken om in hun eigen gemeente een geïntegreerd plan uit te werken.

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) biedt al een overzicht van alle acties die de Vlaamse Regering opzet ter bestrijding van armoede. Enkele lopende acties zitten volledig in de lijn van de aanbevelingen die ook in deze studie worden meegegeven. De Vlaamse Regering engageerde zich onder meer voor een aanzienlijke uitbreiding van de sociale huisvesting tegen 2020. Deze actie is nu in volle ontwikkeling.

Ook met een betere samenwerking tussen de verschillende sociale en hulpverlenende diensten zijn we in Vlaanderen goed op dreef. Tal van organisaties werken met en voor mensen in armoede. Ze werken op het terrein soms samen, maar soms ook naast elkaar. De samenwerking tussen die organisaties en de afstelling op elkaar kan hun werking voor mens en armoede optimaliseren. Afhankelijk van een analyse van de jaarverslagen sturen wij ook via het VAPA aan op duidelijke samenwerkingsafspraken.

Uit de studie bleek ook dat een aantal groepen op het platteland het nog moeilijker lijken te hebben dan anderen, en dat is zeker zo voor mensen die op het platteland leven. Het gaat hier dan vooral om oudere mensen, eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen. Men pleit ervoor om meer in te zetten op een verhoogde toegankelijkheid van de diensten door proactief naar de verschillende bevolkingsgroepen toe te stappen. Dit is het model waar mevrouw Franssen naar verwees.

Ook hier zitten we wel in de juiste richting. Er zijn projecten rond ouderen in armoede, er is een project onderbescherming, dat over heel Vlaanderen zal worden uitgerold. Ook het recent ontwikkelde concept van de dorpsrestaurants is een ‘good practice’, dat door Vlaanderen wordt gepromoot in het doeboek dat we hebben uitgebracht: ‘Sociaal aan de slag met voedseloverschotten’. Eén dag per week dekken vrijwilligers de tafels in een gemeenschapsruimte in een dorp, voor een zeer lage prijs wordt er een volledige maaltijd aangeboden. De impact van deze dorpsrestaurants is toch wel groot. Iedereen die praat met mensen die daar op het terrein mee bezig zijn, krijgt alleen maar enthousiaste verhalen. Niet alleen krijgen mensen op die manier gezonde voeding, ook het sociale aspect is zeker en vast belangrijk: het samenbrengen van de mensen, de onderlinge hulp stimuleren, de noodzaak aan hulp meer detecteren en de dorpsgemeenschap versterken. De bewoners worden daarin geactiveerd en de gemeenschapsruimtes worden geherwaardeerd. Het is echt wel een springplank naar een verdieping van ons beleid.

Het VAPA wordt jaarlijks geëvalueerd, zoals jullie weten, en de resultaten van deze studie leveren zeker nieuwe ingrediënten op om onze armoedebeleid nog beter af te stemmen op de noden. Het lokaliseert bijvoorbeeld ook zeer gedetailleerd welke specifieke armoedeproblematiek zich voordoet in Vlaanderen. Deze informatie zal ik zeker aanwenden bij lokale projectoproepen. Ik kan nu nog beter inschatten welke acties echt het verschil kunnen maken. Ik zal de gegevens van deze studie ook aanwenden om bij de collega-ministers aan te kloppen, naargelang hun bevoegdheden, en om hen te overtuigen nog verder te gaan in hun inspanningen.

Het onderzoek maakt ook duidelijk dat armoede verschillende gezichten kent. Wij hebben er hier ook al vaak over gesproken dat deze gezichten veranderen naargelang de maatschappelijke evoluties veranderen. We hebben dus een gedifferentieerd en gecoördineerd beleid nodig.

De specificiteit van plattelandsarmoede dient een aandachtspunt te zijn bij maatregelen en acties die worden genomen in het kader van de armoedebestrijding. Hierbij moet steeds worden afgewogen of op het platteland een specifieke aanpak of focus is vereist. Het armoedebeleid en het plattelandsbeleid kunnen elkaar hierin versterken, in het bijzonder via de afstemming en de samenwerking in het kader van het VAPA en het Vlaams Plattelandsbeleidsplan.

Als coördinerend minister stuur ik inderdaad actief aan op het opnemen in de beleidsbrieven en de beheersovereenkomsten van acties om die armoedeproblematiek weg te werken. Hiertoe horen ook de acties inzake het Stedenfonds en het Plattelandsfonds. In het VAPA zijn voor beide fondsen specifieke acties opgenomen. Vorig jaar organiseerde het departement Bestuurszaken in samenwerking met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een verticaal armoedeoverleg, waarbij de aanbevelingen van de visitatiecommissie betreffende de kansarmoede inzake het Stedenfonds het thema was. De doelstellingen van het Stedenfonds blijven ongewijzigd. De leefbaarheid van arme wijken verhogen en de dualisering bestrijden zijn twee prioritaire doelstellingen van het fonds.

In het VAPA werd ook opgenomen dat plattelandsgemeenten die in aanmerking komen voor het Plattelandsfonds ook financiering kunnen krijgen voor projecten met als doelgroep mensen in armoede. Via dat Plattelandsfonds zullen de vijftig doelgemeenten projecten kunnen uitvoeren die bijdragen tot de doelstelling, namelijk aandacht voor kwetsbare groepen op het platteland. De plattelandsgemeenten zullen de middelen uit het Plattelandsfonds dus kunnen inzetten om specifieke problemen aan te pakken zoals vervoersafhankelijkheid – voor velen een probleem – maar ook specifieke problemen rond huisvesting, de terugtrekkende voorzieningen, waardoor de afstanden groter worden en de mobiliteitsproblemen nog groter, en ook onderbescherming.

Hiermee toon ik duidelijk aan dat de studie en de resultaten van de studie zeer behulpzaam zijn, en dat we dit samen met de collega’s omzetten in concrete acties.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, bedankt voor dit volledig antwoord. Ik zie dat de aanbevelingen uit de studie deels zijn meegenomen in de visie rond het Stedenfonds en het Plattelandsfonds. Ik ben zeer tevreden om te horen dat er binnen het Plattelandsfonds ook specifiek in financiering voorzien is voor projecten voor mensen in armoede, want dat wist ik nog niet. Het is essentieel dat er ook structurele middelen kunnen worden doorgegeven naar de lokale besturen en de lokale initiatieven. Projecten zijn goed, maar structurele ondersteuning is nog beter. Ik ben blij dat er met het Plattelandsfonds een dergelijk instrument is gecreëerd.

U zei ook dat samenwerking en proactief handelen, ook op lokaal niveau, een aandachtspunt is en blijft. Ik denk dat iedereen hier erkent dat lokale besturen en alle verenigingen op lokaal niveau moeten samenwerken om de hulpverlening en ondersteuning laagdrempelig te maken. Dorpsrestaurants zijn daarvan een mooi voorbeeld, en er zijn op het werkveld nog vele andere.

Minister, via het Plattelandsfonds en het Stedenfonds kunnen er dus projecten worden georiënteerd voor armoedebestrijding. Zijn er afspraken gemaakt over de verdeling van die middelen? Hebt u daar zicht op? Is daar een sluitende verdeling opgemaakt, of hangt het af van de lokale autonomie om de middelen te oriënteren?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, ik heb niet willen zeggen dat er alleen gefocust wordt op armoede in de steden. Mijn bedoeling was vooral erop te wijzen dat het platteland veel minder aan bod kwam.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Jans, daar zitten inderdaad sleutels op, maar ik ken die niet uit het hoofd. Ik kan u dat wel laten bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stijgende kinderarmoede en het kinderarmoedefonds - 1767 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, eind mei stelde Decenniumdoelen de resultaten van de Armoedebareometer 2013 voor, en die waren opnieuw teleurstellend te noemen. Opnieuw werden we met onze neus op de feiten gedrukt: het armoederisico op zich blijft al enige tijd gelijk, maar bepaalde doelgroepen hebben het steeds moeilijker. Vooral de kinderarmoede blijft toenemen. We kunnen die negatieve spiraal duidelijk nog niet doorbreken.

Uit de cijfers blijkt dat het armoederisico ongeveer gelijk blijft, maar dat vooral eenoudergezinnen zich in precare situaties bevinden. Dat is niet nieuw. Ik wil vandaag focussen op de kinderarmoede, omdat we als Vlaamse overheid daarover heel veel doelstellingen opstellen. Ik denk bijvoorbeeld aan de verdieping van het actieplan dat we over enkele weken zullen bespreken. Dit is ook een vervolgvraag op de actuele vraag van mezelf en enkele collega's van een tijdje geleden over kinderarmoede.

Ondanks de vele maatregelen die we nemen, blijft kinderarmoede toenemen. Op dinsdag 16 april kondigde u in een interview aan dat u een kinderarmoedefonds wenst op te zetten, dat gespijsd zou worden door de overheden en bedrijven. Met dat fonds zouden projecten structureel gefinancierd kunnen worden. In antwoord op mijn actuele vraag gaf u aan dat dit

kinderarmoedefonds zeer mobiliserend zou kunnen werken, ook om extra middelen beschikbaar te kunnen maken, vooral voor lokale projecten. Ik wil daar ook wel in geloven, maar ik kreeg toen geen antwoord over de concrete inhoud, organisatie en uitwerking van het fonds. Het was toen misschien nog wat kort dag en u had wellicht nog geen overleg gepleegd met uw collega's. Maar nu is het misschien het ideale moment, nu de armoedebaarometer opnieuw is uitgekomen en nu uw federale collega, staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie De Block, ook met een kinderarmoedeplan komt, dat meer dan 140 acties zou omvatten.

Op welke wijze zal het kinderarmoedefonds bijdragen aan een integrale en structurele aanpak van de bestrijding van kinderarmoede? Op welke wijze ziet u het kinderarmoedefonds georganiseerd en hoe zal het specifiek vorm krijgen? Wie zal in de raad van bestuur zitten? Hebt u hierover ondertussen overleg gepleegd met uw collega's van de Vlaamse Regering? Zullen de verenigingen waar armen het woord nemen betrokken worden bij dit kinderarmoedefonds? Welke rol zullen zij spelen met betrekking tot het kinderarmoedefonds?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Ik leid uit de vraag van mevrouw Franssen af dat de rest van de regering niet echt op de hoogte was van het kinderarmoedefonds. Hoe zit dat precies?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, ik las vanmorgen het artikel over Maggie De Block, en maak me een beetje zorgen, zeker over de materies die ik opvolg. In de commissie Economie doen wij, samen met uw collega Freya Van den Bossche, heel erg ons best om de sociale economie te hervormen, om op die manier een verwarrende sector te structureren.

Dan vind ik het vreemd dat een federale staatssecretaris, die bijna geen bevoegdheden meer heeft op het vlak van sociale economie en er in 2016 geen meer zal hebben, een oproep zal doen om bedrijven te stimuleren om innoverende projecten te doen in de sociale economie. Ik geef dat maar mee als voorbeeld. Op welke manier ziet u de coördinatie bij thema's die Vlaamse impact hebben? Als ze het over vaccinaties en buitenschoolse activiteiten heeft, zit ze heel snel op Vlaamse materies. Hoe ziet u die coördinatie voor heel concrete projecten?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Claes, wij zijn, in een geest van goede samenwerking, met de federale minister, de Vlaamse minister en de ministers van de andere gewesten samen een interfederaal actieplan armoedebestrijding aan het opmaken. Dat is het agendapunt van het interministerieel comité van volgende week. De bedoeling is vooral ervoor te zorgen dat de acties die ieder op zijn domein onderneemt, gecoördineerd gebeuren en dat er geen dubbels zijn. Daar zitten onder andere die 140 maatregelen in en worden alle maatregelen die Vlaanderen en de andere gewesten nemen, mee gecoördineerd in opgenomen.

We hebben erop ingezet dat we niet naast elkaar zitten te werken, maar net gecoördineerd. Het artikel dat u en ik deze morgen gelezen hebben, is dan ook een beetje misleidend en voorbarig. Het interfederale actieplan moet immers nog goedgekeurd worden door het interministerieel comité van volgende week. Het zal dan vooral een coördinatiedocument zijn waarin de acties van Vlaanderen opgenomen worden, aangevuld met acties van de andere collega's, om er zo voor te zorgen dat we gecoördineerd werken, ieder natuurlijk vertrekkend vanuit zijn eigen bevoegdheden. Ik hoop dat wij dat volgende week inderdaad kunnen goedkeuren en samen uitdragen als een gemeenschappelijk gecoördineerd initiatief, om ervoor te zorgen dat er op het Belgisch niveau ook gecoördineerd wordt gewerkt.

Ik zal mij niet uitspreken over de initiatieven die mevrouw De Block neemt. U kaart dat het best rechtstreeks aan met de staatssecretaris zelf.

Ik heb het idee van een kinderarmoedefonds gelanceerd. Ik ben van mening dat dat nodig is, vanuit twee redeneringen. De voorbije jaren proberen we bij de verschillende actoren de

bewustmaking aan te wakkeren dat kinderarmoede een groter wordend probleem is waar we enkel aan kunnen werken wanneer iedereen dat als prioriteit stelt. Er is een grote noodzaak om iedereen daar warm voor te maken en de sense of urgency te creëren. Dat ligt in het verlengde van de oproep die ik in september naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen lanceerde aan de gemeenten om het op een gecoördineerde manier aan te pakken en er een prioriteit van te maken. Zo'n kinderarmoedefonds kan daar volgens mij toe bijdragen. Bij andere fondsen, zoals het kankerfonds, merk je dat er een belangrijke werking is om het draagvlak te creëren dat als een belangrijk maatschappelijk probleem te erkennen en iedereen daar bewust van te maken, zodat iedereen op zijn niveau – gemeente, kinderopvangdienst, kleuterschool, Kind en Gezin, cultuur- en sportverenigingen enzovoort – dat als een prioriteit behandelt.

Een tweede doelstelling is het creëren van een fonds dat geen overheidsfonds is, maar wel een fonds dat volgens mij moet worden beheerd door onafhankelijke private partners. Daardoor kunnen we meer middelen uit de samenleving halen, van overheden, maar ook van bedrijven, om zo te investeren in projecten, vooral in die projecten die het nu moeilijk hebben om aan een structurele financiering te geraken. Dat zijn niet de taken die de Vlaamse Gemeenschap voor ogen heeft, maar vooral de projecten die op lokaal niveau groeien en die nu van de ene naar de andere projectfinanciering moeten rollen.

Dat is het concept waar we aan werken. Momenteel toetsen we bij verschillende partners af of daar een draagvlak voor is en hoe we dat kunnen organiseren. De essentiële voorwaarde is volgens mij dat het op afstand moet staan van de overheid. Ik probeer in stilte, achter de schermen, een draagvlak te vinden en duidelijkheid te krijgen over de randvoorwaarden die nodig zijn om het mogelijk te maken. Op die manier probeer ik vooruitgang te boeken. Ik krijg heel wat positieve reacties. Heel veel maatschappelijke spelers en bedrijven zijn zich ervan bewust hoe vernietigend het voor de samenleving zou zijn indien we dat probleem niet aanpakken.

Op het forum van Vlaanderen in Actie hebben mijn collega's en ikzelf een stand van zaken gegeven van de doorbraakacties van het ViA-plan. Een van de doorbraakacties is de aanpak van de kinderarmoede. We hebben de oprichting van het kinderarmoedefonds daar dan ook naar voren gebracht.

De verenigingen waar armen het woord nemen zijn voor ons de bevoorrechte partner in het zoeken naar de modaliteiten, de manier waarop zo'n fonds zou kunnen werken en de manier waarop we ervoor kunnen zorgen dat ze een stem krijgen in de keuze van de projecten die moeten worden ondersteund. We willen hun mening ter zake zeker meenemen.

Ik zet de gesprekken verder om tot iets gedragen te komen. Ik wil benadrukken dat het een fonds moet zijn dat vooral in de samenleving wordt gedragen en dat het geen overheidsfonds mag zijn. Het mag geen manier zijn om beperkte overheidsmiddelen aan te vullen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, ik dank u voor uw uiteenzettingen.

U spreekt over sense of urgency en de continuïteit van lopende en goedlopende projecten. Dat kan enkel mijn goedkeuring en steun wegdragen. Ik begrijp dat de dialoog met het middenveld, met uw collega's van de Vlaamse Regering en met de verenigingen waar armen het woord nemen, verdere uitwerking krijgt.

Het is goed dat men zich ervan bewust wordt dat de aanpak van kinderarmoede steeds meer een taak is van iedereen. Als we daar niet op inzetten, laten we een hele generatie los. Maar als bepaalde sectoren dit fonds mee zullen spijzen, zullen zij waarschijnlijk inspraak willen hebben in dat kinderarmoedefonds. De mensen die armoede ervaren, die in preciaire situaties zitten, hebben waarschijnlijk een andere visie op de aanpak van armoede dan de ruime middenklasse. Daar moeten we ons bewust van zijn bij de oprichting van een raad van

bestuur of dergelijke van het armoedefonds. Desnoods moet er een opleiding ervaringsdeskundige in armoede worden ingericht of kan er met tandemfuncties worden gewerkt. De kapitaalkrachtige maatschappelijke stakeholders die daar geld in investeren, kunnen zo worden ondergedompeld in de armoedeproblematiek, zodat het goedbedoeld fonds niet tot de verkeerde resultaten leidt. Dat is mijn grootste bekommernis.

Ik ben ook blij te horen dat er een interfederaal actieplan komt. Het is uiteindelijk ook een taak van elk beleidsniveau en elk beleidsdomein – het is bijna een matrixopdracht. Ik vermoed dat ook het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting een belangrijke rol zal spelen. Als senator zal ik ook aan uw federale collega vragen om dit mee te bewerkstelligen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, u bent Limburger. Is het Limburgfonds inspirerend geweest voor dit Vlaamse fonds? Als ik u de toelichting hoor geven, dan lijkt mij dit een kopie te zijn van het succesvolle Limburgfonds. Ik was gedeputeerde toen het Limburgfonds is gestart en de eerste steentjes zijn gelegd. Het is belangrijk om een sterke trekker in de samenleving te hebben. In Limburg is dat de eregouverneur. Het is belangrijk om sterke partners in de media te hebben. In Limburg is dat de leiding van Het Belang van Limburg. En er moeten sterke partners in het bedrijfsleven zijn. De belangrijkste bedrijfsleiders uit Limburg zijn mee in het Limburgfonds gestapt. Daarom is het Limburgfonds ook zo succesvol geworden. Als u nu op Vlaams niveau dat inspirerend voorbeeld volgt, dan is het misschien belangrijk om met de mensen in Limburg die er tien jaar aan hebben gewerkt, overleg te plegen, zodat ons Limburgfonds aanvullend is.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Claes, uiteraard is het Limburgfonds inspirerend geweest. U geeft terecht een aantal succesfactoren aan die goed gewerkt hebben. Het is inspirerend geweest voor beide. Ik heb ook het gevoel dat ons thema en het vooraan plaatsen van kinderarmoede, ook wel inspirerend is voor Limburg. In ‘Een Hart voor Limburg’ neemt men nog veel duidelijker dan in het begin, deze prioriteit op. Ik zal zeker met hen overleggen en ervoor zorgen dat de fondsen complementair werken zodat ze niet in een concurrentiële slag terechtkomen, want dat is zeker niet de bedoeling.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de zorgverzekering
- 1543 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal aansluitingen van Brusselaars bij de Vlaamse zorgverzekering
- 1548 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal Brusselaars aangesloten bij de Vlaamse zorgverzekering
- 1568 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: In Brussel Deze Week van 24 april lazen we dat er eind 2007 nog 54.278 Brusselaars aangesloten waren bij de Vlaamse zorgverzekering. Eind 2011 daalde dat

cijfer tot 48.843. Dat is dus een afname met 10 procent. Dat leren statistieken van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

De Vlaamse zorgverzekering draagt sinds 2001 bij aan de niet-medische kosten van zwaar zorgbehoevenden. De aanvrager komt zo in aanmerking voor een maandelijkse uitkering van 130 euro voor mantel- en thuiszorg, of residentiële zorg. Voorwaarde is dat hij aangesloten is bij een van de zeven erkende zorgkassen en jaarlijks 25 euro bijdraagt. In Vlaanderen is de bijdrage verplicht, in Brussel is ze vrijwillig.

Een Brusselaar die op latere datum instapt, wacht een dubbele sanctie. Pas als hij tien jaar ononderbroken aangesloten is, kan hij een aanvraag tot tegemoetkoming indienen. Bovendien, wanneer hij op de vergoeding aanspraak maakt, wordt zijn recht met vier maanden opgeschort voor elk jaar dat hij niet aangesloten was. Die drempels maken het voor de Vlaamse Brusselaar die de boot heeft gemist, weinig aantrekkelijk om alsnog aan te sluiten. Maar daarmee is de daling van het aantal Brusselse zorgverzekerden nog niet verklaard.

Minister, klopt het dat op 5 jaar tijd 5435 Brusselaars uit de Vlaamse zorgverzekering verdwenen? Hebt u een verklaring voor die daling? Welke stappen zult u ondernemen om de drempels naar de zorgverzekering weg te nemen voor de Vlaamse Brusselaar?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: In tegenstelling tot de zorgverzekering in Vlaanderen, is de aansluiting ervan in Brussel niet verplicht. Brussel volgt een ander traject. Men kan aansluiten op vrijwillige basis. Mevrouw Idrissi heeft de dubbele sanctie indien men op latere datum instapt, toegelicht. Men had kunnen verwachten dat het aantal aansluitingen in Brussel zou stijgen naarmate de tijd verstrijkt, omdat de bekendheid van de zorgverzekering toeneemt. Maar de cijfers wijzen net het tegenovergestelde uit.

In de sector leeft de idee dat het vooral Brusselaars zijn die driemaal hun bijdrage niet hebben betaald, die automatisch werden geschrapt. Zij zouden de oorzaak zijn van de verlaging van de cijfers.

Minister, in hoeverre ervaart u de dalende aansluitingen bij de zorgverzekering in Brussel als problematisch? Via welke manieren zoeken de verschillende zorgkassen actief naar nieuwe leden of aansluitingen in Brussel? Wordt er onderzocht hoe de huidige barrières eventueel kunnen worden verlaagd om meer mensen te stimuleren om in te stappen in het zorgverzekeringssysteem?

Hoeveel inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest hebben aanspraak gemaakt op een bijdrage of een tenlasteneming vanwege de Vlaamse Gemeenschap sinds 2007? Hebt u al een onderzoek of een evaluatie verricht over de werking van de zorgverzekering in Brussel? Wat waren de belangrijkste conclusies? In welke mate onderzoekt u bijvoorbeeld hoe u, via een specifieke promotiecampagne, Brusselaars kunt aanmoedigen zich toch nog aan te sluiten bij de zorgverzekering?

Minister, de situatie is in Brussel anders dan in Vlaanderen. Hoe meer communicatie en informatie, hoe meer Brusselaars weten dat het systeem bestaat, hoe meer kans we hebben om zoveel mogelijk Nederlandstaligen of anderen te bereiken. Welk stimuleringsbeleid gaat u voeren om zoveel mogelijk Brusselaars te doen aansluiten op een toekomstig systeem van de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Uit cijfers van het agentschap Zorg en Gezondheid blijkt dat er steeds minder Brusselaars zijn aangesloten bij de Vlaamse zorgverzekering. De laatste jaren nam dit aantal met 10 procent af. In 2007 waren nog iets meer dan 54.000 Brusselaars aangesloten, eind 2011 was dit aantal gedaald naar 49.000.

De Vlaamse zorgverzekering is complex en moeilijk toegankelijk wanneer een Brusselaar wil intekenen in een later stadium, en dus niet vanaf 26 jaar. Pas als men 10 jaar onafgebroken aangesloten is, is een aanvraag tot tegemoetkoming mogelijk. Daarbij komt dat, wanneer men aanspraak maakt op de vergoeding, dit recht op vergoeding met vier maanden wordt opgeschort voor elk jaar dat de Brusselaar in kwestie niet aangesloten was. Een bijkomende maatregel die is ingevoerd, zorgt er daarnaast voor dat Brusselaars die driemaal hun bijdrage niet betaalden, automatisch worden geschrapt.

In Brussel zelf vermoedt bevoegd collegelid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) Brigitte Grouwels dat deze daling van het aantal aangesloten Brusselaars bij de Vlaamse zorgverzekering waarschijnlijk twee oorzaken heeft: het ontbreken van regelmatige, aangepaste informatie naar de betrokken doelgroep en de automatische schrapping uit de Vlaamse zorgverzekering indien de bijdrage driemaal niet wordt betaald.

Minister, welke redenen ziet u voor de daling van het aantal Brusselaars die aangesloten zijn bij de Vlaamse zorgverzekering? Deelt u de analyse van uw Brusselse collega? De communicatie over de Vlaamse zorgverzekering naar de Brusselaars verloopt vandaag voornamelijk via de zorgkassen. Moet de Vlaamse en/of lokale VGC-overheid geen proactievare rol opnemen in deze communicatie om de dalende trend te keren? Welke acties zult u ondernemen om deze trend te keren, alleen en/of in samenwerking met andere relevante actoren als de VGC en de zorgkassen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, we willen geen pleidooi houden om het systeem te 'verzachten' voor de mensen van Brussel. We hebben er in het verleden zeer uitvoerig over gediscussieerd. Het is nu eenmaal zo dat Brussel een unieke positie inneemt in dit verhaal. Ik ben blij dat de heer Delva heel duidelijk zegt: "In Vlaanderen is de aansluiting bij een zorgkas verplicht. In Brussel is dit echter niet het geval. Toch werd een ruime toepassing van de zorgverzekering in Brussel mogelijk gemaakt". Dat is zo. Ik zou niet graag zien dat er hier een pleidooi komt om de zaken te gaan vereenvoudigen. Het systeem stoelt toch voor een deel op solidariteit en financieel evenwicht. Dat is toch niet onbelangrijk, zeker als we weten wat er mogelijk nog zal moeten worden betaald vanuit de zorgverzekering. Ik vind dat we er zeer omzichtig mee moeten omgaan. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er zijn inderdaad een aantal drempels ingebouwd in de zorgverzekering voor inwoners van Brussel, waar de aansluiting facultatief is. Er is een wachttijd van tien jaar bij niet-tijdige aansluiting en er is ook de vier maanden opschorting met verlies van rechten per jaar dat men niet of laattijdig heeft betaald. Enkel de termijn van tien jaar is uitsluitend van toepassing in Brussel en heeft te maken met het facultatief karakter van de aansluiting. De opschorting met verlies van rechten is de incentive die zowel in Vlaanderen als in Brussel geldt om tijdig de bijdrage te betalen. Deze vormt immers ongeveer een derde van de financiering van de zorgverzekering.

In het decreet Sociale Bescherming zijn er een aantal andere modaliteiten bepaald wanneer het gaat over andere initiatieven die gelinkt werden aan de zorgverzekering. De teller voor de nieuwe onderdelen start dus opnieuw van nul, terwijl voor de zorgverzekering wel wordt gekeken naar het moment dat men kon aansluiten en het niet gedaan heeft. Naarmate er door de aansluiting nieuwe rechten ontstaan, moet er telkens opnieuw een instapschema voor de Brusselaars worden beslist.

Er zijn 49.531 aansluitingen in Brussel. Er is inderdaad een dalende trend. Een belangrijke oorzaak is dat het lidmaatschap van Brusselaars die drie keer hun bijdrage niet betaalden, nu wordt stopgezet. Dit is ingevoerd in 2009 om te vermijden dat boetes moeten worden opgelegd aan de Brusselaars die niet langer wensen aan te sluiten. Dit gebeurde voordien niet

maar is logischer aangezien de zorgverzekering in Brussel facultatief is. De instroom van nieuwe leden is te klein om deze uitstroom, naast de uitval van overleden leden, te compenseren. Er zijn zo'n 4000 inwoners van Brussel die een uitkering krijgen van 130 euro per maand van de zorgverzekering. De meesten verblijven residentieel. De verhouding uitkeringsgerechtigden/bijdragebetalers in Brussel bedraagt nu ongeveer 8 procent. Dit is meer dan in Vlaanderen waar dit tussen de 3 en de 4 procent ligt.

De wijze waarop de zorgverzekering is geregeld, laat ons toe om ook de inwoners van Brussel mee te nemen in een Vlaams sociaal beleid. Dit is een belangrijke verdienste van de zorgverzekering, en daarmee is ook een basis gelegd om in de toekomst op verder te bouwen. Maar het systeem heeft in Brussel ook zijn beperkingen omdat we enkel facultatieve sociale verzekeringen kunnen aanbieden. Dat kan alleen als we hieraan een aantal voorwaarden koppelen die moeten vermijden dat enkel diegenen die al zorgbehoevend zijn of bij wie het risico hoog is, zich zouden aansluiten, waardoor het systeem onbetaalbaar zou worden. De drempels zijn ingegeven door die bekommernis.

De Raad van State oordeelde in zijn advies over het Zorgverzekeringsdecreet dat dit gerechtvaardigd is in een facultatief systeem. Ik citeer: "Dat verschil in behandeling steunt op het feit dat de aansluiting voor de eerste categorie inwoners verplicht is, terwijl zij voor de laatste categorie vrijwillig is. Het komt de Raad van State voor dat het bedoelde onderscheid verantwoord kan worden, gelet op de vereisten die verband houden met de financiële haalbaarheid van het door de decreetgever opgezette stelsel." Er zijn geen initiatieven gepland om nog deze legislatuur wijzigingen aan te brengen aan de wijze waarop de facultatieve regeling in Brussel wordt toegepast voor de zorgverzekering.

Wat promotie in Brussel betreft, wordt er elk jaar een brief gestuurd naar de Nederlandstaligen die 26 jaar worden om aan te sluiten bij de zorgkas. Communicatiecampagnes in het verleden hadden weinig succes. De ervaring is immers dat het moeilijk is om jongeren te overtuigen om zich vrijwillig te verzekeren voor een toch meestal wel erg langetermijnrisico. Voor wie de hoogrisicoleeftijd nadert, speelt dan de drempel van tien jaar wachttijd. De aansluiting van Brusselaars zou veel interessanter worden als er nieuwe takken bij de zorgverzekering worden toegevoegd die een incentive zouden zijn voor de aansluiting gedurende de hele levensloop.

Initiatieven om de zorgverzekering bij de Brusselaars beter bekend te maken, worden dus het best opgenomen in een bredere communicatiestrategie naar aanleiding van de uitbreiding van het model van zorgverzekering naar andere onderdelen. Bij de invoering van een 'basisondersteuningsbudget voor personen met een handicap', zal moeten worden nagegaan of het past binnen de zorgverzekering en zal er ook aandacht moeten worden besteed aan de communicatie in Brussel. Hiervoor zal in overleg met de VGC en de zorgkassen een strategie worden uitgewerkt. Er zal in samenwerking met de VGC worden nagegaan hoe ook de lokale antenne van het VAPH in Brussel en de Brusselse Welzijnsraad hierin een proactieve rol kunnen spelen. Ik ben dus bereid om samen met alle relevante actoren, en binnen de budgettaire mogelijkheden, na te gaan welke acties mogelijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Dank u wel, minister, voor uw uitgebreid antwoord. Ik blijf een klein beetje op mijn honger. U zegt dat men elk jaar de 26-jarigen aanschrijft om zich aan te melden voor de zorgverzekering, maar dat deze communicatie niet helpt en andere communicatie uit het verleden dat blijkbaar ook niet deed. U zegt dat dit in een bredere communicatiestrategie moet worden ingepast.

De dalende trend van 10 procent verontrust mij eerlijk gezegd wel. Dat is heel veel. Als we in die logica verder blijven gaan, dan wordt het zelfs problematisch. Ik denk dat er toch wel andere initiatieven mogelijk moeten zijn om de Vlaamse Brusselaars te overhalen zich aan te sluiten bij die zorgverzekering, al weet ik niet meteen welke. Zoals u ook terecht zegt: als

men op latere leeftijd aansluit, dan zit men met een wachttijd van tien jaar, en dan wordt het helemaal moeilijk om nog terug in het systeem te geraken. Ik durf er dus toch voor pleiten om andere manieren te zoeken om de Vlaamse Brusselaars enthousiaster te maken voor die zorgverzekering

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, bedankt voor het antwoord. Ik begrijp natuurlijk wat u zegt. Er is alleen een facultatieve aansluiting en ik kan me inbeelden dat het inderdaad niet zo evident is om jongeren van 26 te motiveren om zich vrijwillig aan te sluiten en een bijdrage te betalen bij de zorgverzekering in Brussel. Dat klopt.

Anderzijds deel ik ook de vrees van collega Idrissi. De cijfers gaan snel achteruit. Ik kan me inbeelden dat een brief aan een 26-jarige onvoldoende is. Ik herinner mij dat er in het begin van de zorgverzekering ook in Brussel grote acties en communicatiecampagnes zijn gevoerd. Toen was de zorgverzekering een onderwerp in Brussel. Er werd over gepraat tussen jongeren en ouderen, het was een thema. Dat is langzaam weggeëbd. Misschien moeten we het opnieuw als een thema naar voren laten komen, ook bij gesprekken tussen Brusselaars. Ik begrijp natuurlijk dat daar misschien ook een taak is weggelegd voor de VGC. We moeten daar met zijn allen creatief over nadenken. Ik weet dat dat gemakkelijk gezegd is hier in deze commissie, maar de cijfers gaan toch de verkeerde richting uit.

Kunt u mij bijkomend ook zeggen welk percentage van de mensen die verdwenen zijn uit de cijfers van de zorgverzekering, te maken heeft met de afvallers, de mensen die drie jaar na elkaar hun bijdrage niet hebben betaald en daarna zijn geschrappt? Gaat het over het grootste deel van de mensen? Of is dat maar een beperkt deel? Of neemt het aantal overlijdens daar de bovenhand in?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Er is misschien opnieuw nood aan een communicatiecampagne. Zoals collega Delva daarnet ook al zei, is dit niet genoeg bekend bij de Brusselaar. Vooral jonge mensen, de 26-jarigen, denken vaak nog niet aan later, en aan hun hogere leeftijd. Voor hen is 40 jaar een heel lange periode. Misschien is het interessant om hun duidelijk te maken dat ze maar 25 euro betalen, en al is het waarschijnlijk weliswaar voor later, het is sneller gebeurd dan men denkt.

Via communicatie moet u duidelijk maken dat de steun van de Vlaamse overheid voor de Brusselaar een win-winsituatie is. Zeker wanneer de Vlaamse sociale bescherming nog uitbreidt, hebben wij vanuit de Vlaamse overheid misschien nog meer verkoopsargumenten om meer mensen te overtuigen om zich aan te sluiten bij de Vlaamse zorgverzekering.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, hebt u er al aan gedacht om inzake de communicatie samen te werken met de ziekenfondsen? Zij vormen ter zake toch een niet onbelangrijke factor. Zij kunnen perfect hun leden laten aansluiten en hun het belang van een aansluiting uitleggen. Geen van de vraagstellers heeft deze partner vernoemd, maar misschien kan de overheid daar iets mee doen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik denk dat de ziekenfondsen, in functie van hun opdracht, wel degelijk initiatieven nemen om te informeren over de rechten.

Geen probleem om samen met collega Grouwels eens te kijken wat mogelijk is, dat wil ik absoluut wel doen. Maar ik denk toch dat we moeten beseffen dat het over een tenlasteneming gaat. Het is niet evident om te communiceren dat er een bepaalde graad van afhankelijkheid is en dat het moment waarop men de keuze moet maken en men er zonder

drempel kan instappen, de leeftijd van 26 jaar is. Het zou anders zijn mocht het pakket van de zorgverzekering, hypothetisch, ooit een breder pakket zijn, waardoor men er in de hele levensloop baat bij kon hebben, of risico's zou dekken waardoor men bereid zou zijn om die premie toch te betalen. Maar sensibiliseren voor wat nu voorligt, is niet gemakkelijk.

Wat het aantal afvallers betreft en om welke redenen ze afvallen: we denken dat de grootste groep afvalt wegens niet-betaling. Maar de juiste cijfers moeten we bij de administratie opzoeken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problemen met de afwerking van het nieuwe administratieve gebouw van de instelling De Grubbe in Everberg - 1722 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekomstige Vlaamse jeugdgevangenis van Everberg - 1754 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, de jeugdgevangenis van het Vlaams-Brabantse Everberg is blijkbaar het toneel geworden van een bizarre discussie tussen de Vlaamse en de federale overheid. Die laatste wil om communautaire redenen geen geld meer investeren in de afwerking van het nieuwe administratieve gebouw, dus investeert het nog maar eens 800.000 euro in de compleet afgeleefde bureaucontainers.

Het administratieve personeel van de jeugdinstelling van Everberg huist sinds de ingebruikname van de gevangenis in 2002 in tijdelijke bureaucontainers. Intussen sijpelt het regenwater er binnen, terwijl de ruimtes met elektrische vuurtjes worden verwarmd. Die verwarming moet 's winters bovendien dag en nacht aanstaan om de temperatuur boven het vriespunt te houden. Naast dat park aan bureaucontainers staat nochtans al bijna twee jaar een nieuw administratief gebouw te pronken, maar dat moet nog worden afgewerkt. Zo staan er in het gebouw nog geen ramen.

De werken zijn nu echter stilgevallen door een bizarre communautaire discussie. De federale overheid wil immers geen geld meer pompen in het gebouw, omdat als gevolg van de staatshervorming deze jeugdinstelling binnenkort onder de bevoegdheid van Vlaanderen komt. "Dat wetende is het niet aangewezen om nog met federale middelen dat gebouw af te werken. Dat zou nogal een cadeau voor Vlaanderen zijn", zo klinkt het nogal laconiek bij de bevoegde instanties op het federale niveau.

Omdat de bureaucontainers intussen na al die jaren zo goed als uit elkaar vallen, heeft de federale overheid dan maar beslist 800.000 euro in de renovatie van die containers te investeren, zo blijkt uit documenten van de Regie der Gebouwen. De containers moeten immers nog een tijdje meegaan, aangezien de overdracht naar Vlaanderen ten vroegste in 2014 wordt verwacht.

Ook bij het personeel heerst er grote onvrede. Ze werken nu al bijna tien jaar vanuit die containers. In de zomer kun je je er niet keren van de warmte en als het regent is het oppassen dat je niet uitschuift in een van de plassen die zich binnen vormen.

Minister, de vrees leeft dat Everberg een Nationale Plantentuin bis wordt. Zonder de vermelding van de gebouwen en de plaats, zou je kunnen denken dat het over hetzelfde gebouw gaat.

Minister, zult u overleg plegen met uw federale collega om ervoor te zorgen dat de afwerking van de nieuwbouw er komt in plaats van de nutteloze renovatie van de containers – toch belangrijk in het kader van de toekomstige staatshervorming?

Indien de federale overheid geen geld meer wil investeren in het gebouw, kan Vlaanderen al niet instaan voor de afwerking van het gebouw in afwachting van de overdracht van Everberg?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, mijn vraag om uitleg loopt grotendeels gelijk met die van mevrouw De Wachter.

De federale overheid besloot onlangs om 800.000 euro te investeren in de gesloten federale instelling van Everberg in Vlaams-Brabant. Die middelen zullen worden ingezet voor de renovatie van het versleten containergebouw naast de jeugdgevangenis. Die containers worden al sinds 2002 gebruikt door het administratief personeel van de instelling.

De federale overheid weigert ondertussen verder te investeren in de ondertussen al half afgewerkte nieuwbouw die recent werd opgetrokken om de containers te vervangen. Die nieuwbouw staat pal naast de jeugdgevangenis. Bijkomende investeringen in die nieuwbouw zijn absoluut nodig om hem verder af te werken. Zo zijn er bijvoorbeeld nog geen ramen geïnstalleerd. De verklaring hiervoor zou zijn dat de jeugdgevangenis van Everberg binnenkort toch volledig onder Vlaamse bevoegdheid zal vallen. Die overdracht is gepland in het kader van de zesde staatshervorming, wat betekent dat die ten vroegste in 2014 wordt gerealiseerd. En dus, zo lijkt de redenering te zijn, moet Vlaanderen later maar zelf zorgen voor de verdere afwerking van de nieuwbouw.

Moeten we hieruit dan concluderen dat de federale overheid liever investeert in tijdelijke infrastructuur die verre van duurzaam is dan in nieuwe permanente infrastructuur? Federaal geld wordt over de balk gegooid. En Vlaanderen wordt opgezaaid met een onnodige extra uitgave, enkel en alleen omdat de bevoegdheid in de toekomst zal verschuiven van de federale naar de Vlaamse overheid. Dat is toch te gek voor woorden? Helaas, met de triestige historie van de Plantentuin van Meise in het achterhoofd, is in dit land natuurlijk alles mogelijk!

Minister, kunt u bevestigen dat de bevoegdheid voor de jeugdgevangenis in Everberg in het kader van de zesde staatshervorming inderdaad zal verschuiven van de federale naar de Vlaamse overheid?

Kunt u bevestigen dat de federale overheid weigert te investeren in de verdere afwerking van de nieuwbouw voor het administratief personeel van de jeugdgevangenis in Everberg? Is hierover overleg geweest tussen de federale overheid en de Vlaamse overheid?

Is een tijdelijk samenwerkingsakkoord betreffende Everberg tussen de federale en Vlaamse overheden geen interessante piste om zo op korte termijn te komen tot een win-winsituatie voor alle betrokken partijen?

Zal door deze trieste gang van zaken de voltooiing van deze nieuwbouw vertraging oplopen? Zo ja, over hoeveel vertraging spreken we? Wat zijn de concrete gevolgen van een eventuele vertraging?

Heeft de Vlaamse overheid reeds een extra budget uitgetrokken voor de verdere afwerking van het administratieve gebouw? Zo ja, wat is de verwachte extra uitgave?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, deze vragen zijn het gevolg van een bijzondere situatie. Die 800.000 euro zijn echt nodig voor de containers. Anders zullen er ter plaatse problemen ontstaan.

Beide vragen om uitleg zijn gelijklopend, de ene al wat negatiever dan de andere. Minister, we hebben informatie ingewonnen over deze situatie. Ik wil absoluut niet vooruitlopen op een eventueel antwoord. U zegt ons echter dat de Regie der Gebouwen de politiek heeft om gebouwen waaraan wordt gewerkt in het kader van de zesde staatshervorming en die zullen worden overgedragen, wel degelijk af te werken. Er zouden wel andere normen zijn voor gebouwen in Vlaanderen dan in België. Men zou dat nu aan het bekijken zijn. De verschillende normen en de verschillende kostprijs zouden de werken tegenhouden. Zijn die Vlaamse normen inderdaad anders en eventueel ook duurder dan de Belgische? Zijn er algemene afspraken over gebouwen voor zaken die binnen de staatshervorming worden overgeheveld?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Wat de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming betreft, bepaalt het Vlinderakkoord onder punt 3.4.3. ‘Jeugdsanctierecht’ de communautarisering van de volgende materies: het bepalen van de aard van de maatregelen ten aanzien van de minderjarigen die een als strafbaar omschreven feit hebben gepleegd, de regels inzake de uithandengeving, de regels inzake de plaatsing in een gesloten instelling, en de gesloten instellingen, volgens nader te bepalen uitvoeringsregels.

Zowel op het politieke als op het administratieve niveau wordt momenteel overleg gepleegd ter voorbereiding van de uitvoering van de zesde staatshervorming en de logistieke verankering hiervan. Tot op vandaag zijn deze uitvoeringsregels niet duidelijk. Het is onze verwachting dat zowel de wetgevende bevoegdheid als de infrastructuur van de bestaande federale detentiecentra wordt overgeheveld. Tot anders bepaald zal worden, blijft het samenwerkingsakkoord van 30 april 2002 tussen de federale staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende het gesloten federaal centrum voor voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, van toepassing. Dat wil zeggen dat de federale overheid verantwoordelijk is voor het beheer en het onderhoud van de infrastructuur en voor de interne en externe veiligheid. De Vlaamse Gemeenschap levert de pedagogische equipes en organiseert er het onderwijs.

Het is belangrijk om nader in te gaan op de organisatie van de infrastructuur van het federaal detentiecentrum te Everberg. Momenteel zijn het onthaal, de administratieve diensten en de bezoekeruimte gehuisvest in de containers. In het polyvalente gebouw waarnaar u verwijst, zullen onder meer een sporthal, de portiersloge en het onthaal, een bezoekerlokaal, een vergaderzaal en klas- en fitnesslokalen worden ondergebracht. De afwerking van dit gebouw, dat volledig onder de bevoegdheid van de federale overheid valt, werd nooit in twijfel getrokken.

Het technisch concept over de beveiliging dat werd besproken tijdens het overleg tussen de administratieve diensten van de betrokken overheden, wordt ter validatie aan de bevoegde federale overheid, met name Justitie, voorgelegd. Het is echter aannemelijk dat in het licht van het communautair akkoord dat zal worden bereikt over de infrastructuur, het wenselijk is dat de uitvoering van de technische uitrusting zoals de beveiliging, wordt gewijzigd overeenkomstig de behoeften van de Vlaamse Gemeenschap. De betrokken administratieve diensten zullen verder overleggen over dit technisch aspect.

De overige administratieve diensten van De Grubbe blijven gehuisvest in de containers, ook na de afwerking van het polyvalent gebouw. In afwachting daarvan lijkt het evident en noodzakelijk de intussen in erbarmelijke toestand verkerende containers te renoveren. De

beslissing daarover hoort echter toe aan de federale overheid, die deze renovatie, zo werd bevestigd, zal uitvoeren.

Ik stel vast dat de uitvoering van de afwerking van het polyvalent gebouw vertraging heeft opgelopen, onder meer door het overleg over de technische uitrusting. Die vertraging geeft ons wel de mogelijkheid om verder te overleggen en het gebouw uit te rusten conform de Vlaamse wensen.

In afwachting van de staatshervorming blijven wij vasthouden aan het samenwerkingsakkoord en zijn wij niet van plan om investeringen te doen aan de gebouwen in Everberg. Bovendien beschikken wij momenteel niet over het budget om hierin te investeren en werd daar binnen de Vlaamse Regering geen afspraak over gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is belangrijk dat u duidelijkheid hebt gegeven over de stand van zaken ter plaatse. Momenteel zijn de nodige onderhandelingen bezig. Daarnaast zullen de voorziene werken normaal gezien worden uitgevoerd. Ik druk me wel voorzichtig uit, met het andere dossier in het achterhoofd. Niettemin dank ik u voor uw toch wel positieve antwoord. Wij zullen dit dossier verder opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Het samenwerkingsakkoord van 2002 respecteer ik volledig. De federale overheid is bevoegd voor het beheer, het onderhoud en de infrastructuur. Toch ben ik van mening dat we ons gezond verstand moeten gebruiken. Het lijkt me niet logisch dat er 800.000 euro, een gigantisch bedrag, wordt geïnvesteerd in de renovatie van een versleten containergebouw. Dat begrijp ik echt niet. Ik begrijp niet waarom de federale overheid niet overweegt om dat geld aan te wenden voor de verdere afwerking van het administratieve gebouw. Dat zou een win-winsituatie zijn voor zowel de federale als de Vlaamse overheid. Is dat aan bod gekomen tijdens het overleg met de federale overheid?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik zie weinig mogelijkheden om de federale collega's te overtuigen om een volledige infrastructuur te bouwen. Zij moeten uitvoeren wat er is afgesproken. Wij geven het signaal dat wij wensen dat de uitspraken worden uitgevoerd.

Wat de technische vragen betreft: als men afstemming kan doen rond een aantal zaken, onder meer in verband met beveiliging, is wat ons betreft alles uit de weg. Men moet de werken uitvoeren. Nu als Vlaamse overheid een ander standpunt innemen, lijkt mij niet echt verstandig of aangewezen.

Mevrouw Else De Wachter: Ik had toch ook begrepen dat men wou laten uitschijnen dat men de containers wel zou aanpassen, maar het gebouw niet. Als ik u echter goed begrepen heb, is het toch een en-enverhaal.

Mevrouw Helga Stevens: Het is een en-enverhaal, om de woorden van mevrouw De Wachter te gebruiken, maar toch blijft het een heel vreemd verhaal. Ik ben er op bezoek gegaan. Die containers zijn echt versleten, dat is echt niet houdbaar.

Maar goed, het is een federale beslissing. Dan zullen wij daar in de Senaat ook vragen over moeten stellen. Ik houd in elk geval mijn hart vast, als ik kijk naar de historie van de Plantentuin van Meise. Ik hoop dat dit dossier niet zo lang zal moeten aanslepen, want dat zou nefast zijn voor de betrokken kinderen en de personeelsleden.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, zijn de Vlaamse en de federale normen dermate verschillend dat we dit verhaal kunnen krijgen?

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb begrepen dat het over sloten op de deuren zou gaan.

De heer Peter Gysbrechts: Dat zou dan een gevolg hebben voor de kostprijs, waardoor de zaak wat geblokkeerd zit en zij alleen tot containers kunnen overgaan, of niet?

Minister Jo Vandeurzen: Het zou geen meerkost zijn, maar budgetten die verplaatst worden. Als u de technische details wilt, moet ik die opvragen.

De heer Peter Gysbrechts: Dat zou van belang kunnen zijn om te begrijpen waar het dispuut zit.

Minister Jo Vandeurzen: Men zegt mij dat het geen meerkost zou zijn, als het met een herschikking van budgetten zou kunnen. Maar ik kan u daar geen details over geven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■